

Dějiny, paměť a vzdělávání

doc. Kamil Činátl, Ph.D.

Anotace:

Kurz se zaměřuje na současnou populární historickou kulturu. S důrazem na co nejširší škálu médií sleduje, jak a k čemu česká společnost využívá historii. Seminář má interdisciplinární charakter a propojuje perspektivy různých oborů, které se mohou zabývat přítomností historie ve veřejném prostoru (didaktika, historiografie, filmová a literární teorie, paměťová studia, sociální psychologie, teorie médií aj.). V návaznosti na tyto perspektivy seminář programově překračuje hranice akademické vědy směrem k popularizaci a vzdělávání ve veřejném prostoru, promýšlí možnosti aplikace vědeckých poznatků i metod a jejich zapojení do sociální praxe. Studenti dostanou příležitost si prakticky vyzkoušet, jak by se historie mohla prezentovat ve veřejném prostoru. Součástí semináře jsou návrhy popularizačních a vzdělávacích projektů.

Seminář se snaží rozvíjet dovednosti, jež jsou použitelné v praxi. Snaží se historika vybavit tak, aby mohl vést poučný dialog s dalšími profesemi, které se podílejí na formování historické kultury (aktivisté, filmaři, muzejníci, učitelé dějepisu ad.). Seminář je otevřen též pro studenty, kteří zvažují obdobně zaměřené bakalářské a diplomní projekty.

Předpokladem absolvování kurzu je aktivní účast, četba textů a diskuze nad nimi, příprava podkladů ke konkrétním případům a návrh popularizačního či vzdělávacího projektu.

Sylabus:

Zimní semestr 2023/2024

- 1) Jak se zachází s minulostí ve veřejném prostoru? Sonda do současné historické popkultury.
- 2) Co je to reenactement a proč se někteří lidé převlékají do starých uniforem? Četba z *The Routledge Handbook of Reenactment Studies* spojená s konkrétní kazuistikou.
- 3) Co se děje s kulturní pamětí po Covidu 19 a válce na Ukrajině? Četba z nejnovějších studií z oblasti memory studies (např. Andrew Hoskins a jeho koncept „grey memory“).
- 4) Jak se zachází s minulostí ve školním vzdělávání? Kauza badatelské učebnice *Soudobé dějiny* 9 nakladatelství Fraus.
- 5) Komentovaná návštěva výstavy Emil Holub v Náprstkově muzeu. Jak dokážeme v českém prostředí aplikovat postkoloniální teorie?
- 6) Pivo a dějiny ve veřejném prostoru: dokážeme pít minulost? Sonda do konkrétní paměťové konstelace spojené s tradičním fenoménem piva a hospodské kultury.
- 7) Diskuze nad tématy bakalářských a diplomových prací.
- 8) Umění a dějiny ve veřejném prostoru: jak mohou umělecká díla ovlivnit vnímání minulosti? Sonda do české a zahraniční tvorby s tematikou minulosti (např. Kent Monkman, David Černý ad.).
- 9) Návrhy vzdělávacích projektů s tématem minulosti, diskuze nad návrhy.
- 10) Návštěva muzejní expozice – dle aktuální nabídky a výběru studentů.
- 11) Prezentace vzdělávacích projektů.

Literatura:

AGNEW, Vanessa, LAMB, Jonathan, TOMANN Juliane (eds.), *The Routledge Handbook of Reenactment Studies: Key Terms in the Field*. Routledge, 2019.

ČINÁTL, Kamil, *Naše české minulosti aneb jak vzpomínáme*. Lidové noviny, Praha 2014.

DE GROOT Jerome, *Consuming History, Historians and heritage in contemporary popular culture*. New York 2009.

HASKELL, Francis, *History and its Images: Art and the Interpretation of the Past*. Yale University Press, New York 1993.

HOJDA, Zdeněk; POKORNÝ, Jiří, *Pomníky a zapomínky*. Paseka, Litomyšl 1996.

HOSKINS, Andrew (ed.), *Digital memory studies: Media pasts in transition*. New York: Routledge, 2018.

HOSKINS, Andrew, The new grey of memory: Andrew Hoskins in conversation with Huw Halstead, In: *Memory Studies*, 14.3 (2021): 675-685.

JAREŠ, Jakub, PÝCHA, Čeněk, SIXTA, Václav (eds.), *Jak vystavujeme soudobé dějiny: muzeum v diskuzi*, Praha, ÚSTR a NLN 2020.

JORDANOVA, Ludmilla J., *History in practice*. Arnold, London 2000.

KRATOCHVIL Alexander, *Paměť a trauma pohledem humanitních věd: komentovaná antologie teoretických textů*. Akropolis, Praha 2016.

LOWENTHAL David, *The Past is a foreign Country*. Cambridge 2015.

KEAN, Hilda; MARTIN, Paul (ed.). *The public history reader*. London 2013.

MACDONALD Sharon, *Memorylands: Heritage and Identity in Europe Today*. London and New York 2013.

ROSENZWEIG, Roy; THELEN, David Paul, *The presence of the past: Popular uses of history in American life*. Columbia University Press, New York 1998.

SAMUEL, Raphael, *Theatres of memory: Past and present in contemporary culture*. Verso Books, London 2012.

SCHAMA, Simon, *Krajina a paměť*. Argo, Praha 2007.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra, *Edukační potenciál muzea*. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2012.

VERGO, Peter (ed.), *New Museology*. Reaktion Books, London 1997.